

ΜΠΕΝΑΒΕΝΤΕ: «ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΘΕΝΤΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ»

ΤΟΥ Κ. ΣΩΚΡ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ

Μετά την άποτυχία του «Σχο- λείου κακογλωσσισιάς» του Σέριν- ταν, που από τότε ή στήλη αυτή άρχισε να παρακολουθεί τη σκηνοθετική εργασία του κ. Γ. Μουζενίδη, η παράσταση του «Κονταέρτου», του Χέρμαν Μπάρ, και τελευταία η παράσταση με τὰ «Δημιουργηθέντα συμφέρον- τα», του Μπενάβεντε, έργονται να μάς πείσουν ότι η άποτυχία εκείνη ήταν κατώτερη του υπεύ- θυνου δημιουργού της. Η παρα- σταση της ώραιας κωμωδίας του Μπενάβεντε ήταν ένα δείγμα φανερό, ότι ο κ. Μουζενίδης έχει κάτι να δώσει κι' έχει κάτι να πει που αν ακόμα δε μπορούμε να λογαριάσουμε τό βάρος του, σ- μως είναι χαρά να τό διαπιστώ- νουμε μέσα στην ζεραλλα της

με ποιό σημείο κατάφερε να φτάσει προς αυτή την κατεύθυ- ση, αν είχε πολλά σημεία που νι- κιάνταν από την έλλειψη σχετι- κής παράδοσης στο Έλληνικό θέατρο και ανάλογης προσπά- θειας τών ήθοποιών, αν τό σκη- νικό ήταν δόλοτελα άταίριαστο προς την λοιπή έρμηνεία κι' ού- τε θέλησε να μην είναι, ενώ η πρόθεση του κοουτουμιέ να προ- σαρμοσθεί σ' αυτήν ήταν έκδηλη, αν τὰ μπαλέτα παίρναν περισ- σότερο άπ' όσο θέσπερε μέρος, διακόπτοντας την ένότητα του δραματικού έργου, αν σε πολλά σημεία κυριαρχούσε μία ρωμαν- τική διάθεση άταίριαστη στο εί-δος του θεάτρου και τό έργο, σ- λα αυτά ήταν ουσιαστικά λεπτο- μέρειες —όσηδήποτε έκτοση κι'

ρυθμού και της άναλογίας που πηγάζουν από την ίδια τη ζωή κι' είναι αυτό που είναι κοινό σ' όλες τις λαμπρές εποχές της τέχνης και στις εποχές του ζων- τανού λαϊκού αθροισματισμού, που κάτι τέτοιο είναι ή «Κοιμέν- τια ντελ άρτε».

Η σχηματική και όπολογισμένη κίνηση, δεν είναι άλλο παρά ή συνέπεια προς την έσωτερική κί- νηση ενός καλογραμμένου δρα- ματικού κομματιού, που είναι ά- πόλυτα συνυφασμένη με τό λο- γό. «Αλλωστε από τό λόγο ξεκι- νούν όλα στο θέατρο.

Στη φθορά τών καιρών μας μπορούσε κι' ήταν φυσικό παρό- μοια εκδήλωση να ξενίσει. Χαί- ρομαι που δύσκολες άρχές που προηγήθηκαν προς αυτή την κα- τεύθυνση, έχουν προετοιμάσει άρκετά τό έδαφος και χαιρώμαι που τό αισθητικό κριτήριο του ραημού είναι δέο και άγνό. Αύ- τό πάντοτε τό έπίστευα. Ο κ. Μουζενίδης, λίγο ή πολύ, — αυτό δυστυχώς τώρα δεν είμαι σε θέ- ση έτσι πρόχειρα να τό κρίνω— με την εργασία του αυτή, κάνει τὰ πράγματα να προσδέουν. Εύχομαι να μην είναι αυτό μία εκδήλωση στην τύχη και να τό είναι συνείδηση. Εύχομαι οι έρχόμενες εργασίες του να μη μ' αντίκρούσουν μαζί με τόν ίδιο του τόν εαυτό. Τότε θα μάς δο- θεί σίγουρα ή ευκαιρία να ανα- πτυχθούμε περισσότερο και να μιλήσουμε για όλα αυτά με πε- ρισσότερα καθέκαστα.

Οι ήθοποιοί που έρμήνευαν τό έργο και πραγματοποίησαν με πολλή άντίληψη την έρμηνεία του σκηνοθέτη ήταν όλοι διαλε- χτοί. Με τόν άχαρο τρόπο που γράφεται τούτο τό σημειώματιού είναι δύσκολο να τούς παρακολου- θήσω στις λεπτομέρειες της έρ- γασίας τους. Ήταν ή Παπαδόκη και κοντά σ' αυτήν ή Μανωλίδη και κοντά της ή κ. Μ. Άλκαίου κι' ή Γλυνός, πρώτης γραμμής «Κρισπίν» κι' ή Δευδρομής Λέ- ανδρος, δε τι νομίζω χρειαζότανε σάν τύπος, αν και στο πάξιμό του θα μπορούσε ίσως να ζητή- σει κανείς κάπως έντονότερη γραμμή για να συνταιριάζεται με τούς λοιπούς, ή Ίακωβίδης, με τόν πολιτισμό του και τη χά- ρη του και πέρα πέρα, σε ρό- λους ταιριαστούς με την καλλι- τεχνική τους ίδιουσύνκριση οι κ. κ. Λεπενιώτης, Εύθυμιου, Αύ- λωνίτης. Από τούς άλλους νέους που συμπλήρωναν τό σύνολο, δυστυχώς, δεν είναι εύκολο νομι- ζώ να ξεχωρίσουμε κανένα. Ό- λοι ήταν λιγώτερο άπ' ότι χρει- αζότανε. Όσο για τόν κ. Κα- τράση, αυτός βγήκε και ε ί π ε άπλάς τὰ λόγια του πρόλογου, δεν ξέρω αν από άδυναμία δική του ή λάθος του σκηνοθέτη. Κά- πως άλλωδες, νομίζω, έπρεπε να παρουσιαστεί ή πρόλογος. Μά ο- λες αυτές οι παρατηρήσεις είναι έντυπώσεις και μόνο έντυπώσεις. Περισσότερη άξίωση δεν έχουν.

Η μετάφραση του κ. Πρεβελά- κη, νομίζω κι' έγώ, ήταν ζωντα- νή, καλοδουλεμένη και πλούσια, όπως και ή μουσική του κ. Πο- νηρέδη, που όμηρέτρεσε όπως έ- πρεπε τό σκηνοθέτη. Ο κ. Μάχοφ χόρευε άπλά, έκφραστικά και με ρυθμό και σχεδίασε ώραιά τὰ μπαλέττα του, άδιάφορο αν ή χορευτήρες του ήταν ακόμα κά- πως δύσκαμπτες και τεχνικώς ά- νεπαρκείς.

Μία σκηνή από τὰ «Δημιουργηθέντα συμφέροντα» του Μπενάβεντε με τούς κ. κ. Γλυνό και Μουζενίδη, όπως και είναι στο Βασιλικό θέατρο.

θεατρικής μας εκδήλωσης. Λόγω ξένου προς τη θέλησή μου με ά- νάγκασαν να παρακολουθήσω άκατάστατα την πρεμιέρα του ώραιού έργου και να βασιτώ, τότε σε μία δεύτερη βραδιά που θα ρχότανε να με βοηθήσει στην υπεύθυνη έτούτη δουλειά της κριτικής. Δυστυχώς, δε μου δόθηκε ή ευκαιρία να ξαναδω- την παράσταση κι' είμαι όπο- χρεωμένος από στοιχειώδη σε- βισμό προς τη στήλη, έξυπρη- «δοντας από τη μία μεριά και την έπικαρρότητα, να περιορίσω τό περιεχόμενό της σε άπλές έντυ- πώσεις, στερημένες από τη βασι- σμένη στην άνάλυση και την άν- τικειμενική θεώρηση κρίση. Με εύθυμη μετριασμένη. Αν χρεια- στεί, μπορεί να ξαναγυρίσω άλ- λοτε στο ίδιο θέμα.

Ο κ. Μουζενίδης τό κομμάτι αυτό που είχε πολλή χαρά, πολ- λή πνεύμα και πολύ νόημα, που με παγινιδίωτικο και δόλοτελα σκηνικό τρόπο έβιβε καταστάσεις καθολικής της ζωής μας, μάς τό παρουσίασε με πολλή χάρη και με παγινίδι και σ χ η μ α τ ι- ώ κότητα που ταίριαζαν πολύ στο έργο, τό συμπλήρωσαν και ταί- ριασαν και στις άπόψεις γενικά περί θεάτρου, της εποχής. Ίσα-

άν πήραν στο πρόγραμμα — που άτονούν μπροστά στην πρόθεση τη νόμιμη και σοβαρή του σκη- νοθέτη να «δημιουργήσει», άφού μόλιστα ή πρόθεση ξεπέρασε, σάν γενική άτμόσφαιρα και σε πολλά καθέκαστα, τὰ όριά της. Πολλές φορές έγράφηκε σ' αυ- την έδω τη θέση, πώς τό φ τ ά- σ ι μ ο, δε νομίζουμε πώς είναι τών καιρών μας. Άλλά κάθε εκ- δήλωση που κλείνει μέσα της τη δυνατότητα ν' άναπτυχθεί, που έχει προοπτική μέσα στην εξέλι- ξη του αισθητικού μας πολιτι- σμού, είναι μία άληθινή χαρά.

Δεν είναι ή «Κοιμέντια ντελ άρτε» που μπορεί να ξαναχρησι- μεί να δώσει αισθητική χαρά στο θέατρο. Δεν είναι καμιά πε- ρασμένη, όσο και λαμπρή τε- χνοτροπία. Είναι ή διάχυτη αί- σθηση της ανάγκης του σχημα- τος, της μο ρ φ ο σ ο π ο ι η σ η σ που πιά άρχίζει να μάς γίνεται συν- είδητη στον καιρό μας, στον και- ρό που πραγματοποίησε τόσες στέρεες μορφές χάρη στην τεχνι- κή κατάκτηση. Αυτό μπορεί να ξαναζωντανάψει τό διαλυμένο «φυσικής» τέχνης, τού νατουρα- λισμού, τό άσυνμάζευτο και άμορ- φο θέατρο. Είναι τό στοιχείο τού